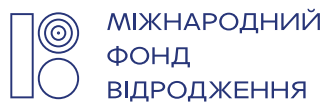

Як громадам скористатись Зеленою платформою для пошуку фінансування

Створення матеріалу стало можливим за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» у межах проекту «Дослідження та адвокація можливостей для «зеленого» відродження України».

Відповідальність за зміст цього документа несе ГО «ДІКСІ ГРУП» і за жодних обставин зміст не може вважатися таким, що відображає позицію Міжнародного фонду «Відродження».

Зміст

1. Навіщо громадам Зелена платформа	4
2. Які можливості фінансування доступні громадам на Зеленій платформі	6
3. Як знайти програми фінансування на Зеленій платформі: покроковий гайд	10
4. Типові вимоги програм для громад на Зеленій платформі	13
5. Практичні поради громадам щодо підготовки та залучення зеленого фінансування	14

1. Навіщо громадам Зелена платформа

Зелена трансформація для українських громад у останні роки вже не є абстрактною довгостроковою ціллю, а перетворюється на практичну умову виживання та розвитку. Після десятиліть хронічного недофінансування, перманентних економічних труднощів, громади на четвертому році повномасштабної війни **стикаються одночасно з кількома системними викликами**: енергетичною вразливістю, зношеною та пошкодженою інфраструктурою, гострою нестачею фінансових та людських ресурсів, а також зростаючими вимогами з боку держави та міжнародних партнерів щодо кліматичної сталості та ефективності використання ресурсів. Базова інфраструктура – водопостачання, теплопостачання, громадський транспорт, вуличне освітлення, будівлі шкіл і лікарень – потребує відновлення чи модернізації.

За спільною оцінкою Світового банку, ЄС та ООН (RDNA 4), на кінець 2024 року, [потреби](#) на відбудову України перевищили 524 млрд дол. США, зокрема збитки інфраструктурних секторів становили 140,9 млрд дол. США, а потреби – 169,3 млрд дол. США. Одним із найбільш постраждалих регіонів стала Херсонщина, де на початок жовтня 2025 року внаслідок атак російських військ [пошкоджено](#) близько 38 тис. будівель.

Крім того, протягом 2022-2024 років викиди парникових газів в Україні зросли майже до 237 млн тонн CO₂ екв. Такий обсяг еквівалентний річним викидам Австрії, Угорщини, Чеської Республіки та Словаччини разом. З урахуванням соціальної вартості вуглецю у 185 дол. США/тонна CO₂ екв., загальна кліматична [школа](#) за три роки повномасштабного вторгнення оцінюється у близько 43 млрд дол. США.

Паралельно у 2025 році **розширюється пропозиція зеленого фінансування**, з'являються нові програми МФО, донорів, фондів ЄС, державні інструменти, а банки активніше відкривають можливості фінансування на енергоефективність, ВДЕ, модернізацію теплосистем і тд. Таким чином, зелене фінансування перетворюється з додаткового бонусу на ключове джерело довгострокових інвестицій для громад. З вичерпним переліком донорів та можливостей фінансування для громад на ВДЕ та енергоефективність можна ознайомитись в аналітичному документі «Довідник програм фінансування проєктів енергоефективності та відновлюваних джерел енергії для громад України».

Частина програм адмініструється ЄІБ, ЄБРР, Світовим банком, IFC; інші – міністерствами, фондами чи банками-партнерами. Кожен донор чи програма має власні пріоритети, вимоги, типи бенефіціарів, обмеження за сумами та строками реалізації; дедлайни змінюються, інформація публікується на різних сайтах і часто – англійською. Для багатьох громад це означає високі транзакційні витрати та ризики пропустити релевантне фінансування.

У низці досліджень підтверджується, що українські громади часто втрачають можливості фінансування через недостатню спроможність та відсутність системного доступу до інформації. Центр економічної стратегії у дослідженні [азначає](#), що місцева влада не має достатніх навичок роботи з донорами, що ускладнює залучення ресурсів і затягує відновлення. В свою чергу, аналіз Рахункової палати щодо відновлення критичної інфраструктури [показує](#), що частина громад не здатна ефективно освоювати виділені кошти та реалізовувати проекти. ГО «Екодія» у дослідженні [підкреслює](#), що громадам бракує можливостей відстежувати доступне фінансування, особливо у сфері енергетичних проектів, а NEFCO [азначає](#) про потребу розвитку управлінських навичок у муніципалітетах для планування сталої відбудови.

Таким чином, головні бар'єри для залучення зеленого фінансування громадами полягають не лише **у відсутності системного доступу до інформації, а й у ширшій проблемі інституційної спроможності**. Брак навичок роботи з донорами, складність у підготовці якісних проектів, обмежені можливості відстежувати актуальні програми та недостатній рівень управлінських компетенцій призводять до втрати доступних ресурсів або неефективної реалізації вже профінансованих проектів. Водночас міжнародні партнери очікують від громад структурований, реалістичний та «зелений» портфель ініціатив, готових до швидкого запуску. Саме тому громадам потрібен інструмент, який спрощує навігацію у складному полі фінансування й водночас підтримує формування стратегічного, а не ситуативного підходу до проектного планування.

Зелена платформа покликана усунути одну з ключових проблем громад – відсутність системного доступу до інформації про фінансування. Зелена платформа як єдиний національний інструмент зеленого фінансування, акумулює програми кредитів, грантів, гарантій та змішаних механізмів для проектів з енергоефективності, відновлюваної енергетики, модернізації інфраструктури і тд. Для місцевої влади – це можливість швидко отримати повний огляд доступних ресурсів без розпорошеного пошуку.

Вітаємо на Зеленій платформі! Це ваш провідник до зеленого фінансування та сталого розвитку

Платформа створена, щоб допомогти бізнесу, державним та комунальним підприємствам, громадам знаходити актуальні програми фінансування для підвищення власної енергостійкості та впровадження екологічних рішень. Разом з тим, це можливість для фінансових партнерів популяризувати свої програми у напрямку зеленого фінансування і прискорити зелену трансформацію України.

Ключова перевага Платформи – можливість відразу зіставити програми за релевантними критеріями: видом бенефіціара, сектором, вимогами до співфінансування, обсягом підтримки та строками, що дає громадам інструмент для стратегічного планування інвестицій і формування оптимальної комбінації фінансування, а не випадкового проєкту «під наявну програму». В свою чергу, фокус на «зелених» інструментах допомагає громадам узгоджувати проєкти з міжнародними критеріями, зменшувати ризики та підвищувати якість підготовки заявок. У результаті Платформа сприяє переходу від ситуативних рішень до системного управління портфелем інвестицій для громади, що є критично важливим для сталого та зеленого відновлення.

2. Які можливості фінансування доступні громадам на Зеленій платформі

На Зеленій платформі громадам доступна широка екосистема фінансових інструментів, що відображає сучасну архітектуру зеленого фінансування для муніципального сектору, зокрема:

- грантові програми, зокрема міжнародних донорів та ЄС;
- пільгові кредитні продукти, що часто базуються на ресурсах МФО і реалізуються через українські банки;
- спеціальні механізми (енергосервісні контракти, відновлювальні та інфраструктурні рамкові проєкти і тд.).

Для громад це не лише про наявність різних джерел фінансування, а й можливість комбінувати їх між собою: закривати частину потреб грантами, частину – пільговими кредитами, а частину – через енергосервіс чи інші позабюджетні рішення.

1) Грантове фінансування

На Зеленій платформі представлено більше 20 актуальних грантових програм для підтримки комунального чи державного сектору, ОСББ та ЖБК, зокрема програми від національних фондів та європейських програм, орієнтованих на розвиток сталої інфраструктури, відновлюваної енергетики та транскордонної співпраці.

Частина грантів реалізується в рамках великих інструментів ЄС на кшталт Connecting Europe Facility, LIFE програми, Horizon, Interreg чи тематичних програм Дунайського регіону; інші адмініструються фондами та консорціумами європейських організацій, які працюють з енергетичними кооперативами, громадами та місцевими органами влади. Для громад це, як правило, можливість отримати безповоротне фінансування на інвестиції в інфраструктуру або на підготовку та пілотування інноваційних рішень, які потім можуть масштабуватися за рахунок кредитних ресурсів.

Водночас на Зеленій платформі представлені й українські джерела грантової підтримки, зокрема програми Фонду енергоефективності (Енергодім та Віднови ДІМ) для модернізації будівель, систем енергопостачання та відбудови пошкодженого житла; ініціативи національних і регіональних фондів відновлення, а також проєкти українських організацій і партнерських платформ, зокрема Energy Act for Ukraine Foundation, які спрямовані на встановлення ВДЕ в критичній та соціальній інфраструктурі.

Типовою рисою актуальних грантових програм на Зеленій платформі є їхня чітка секторальна й тематична прив'язка:

- програми орієнтовані на транспорт та інфраструктуру, зокрема розвиток мережі зарядних станцій, логістичних коридорів, модернізацію підстанцій для інтеграції електромобільності;
- програми з фокусом на енергетиці: проекти розподіленої генерації, СЕС для соціальних об'єктів, реконструкції мереж із урахуванням гнучкості та інтеграції ВДЕ;
- комбіновані програми, що поєднують енергетику з інноваціями, промисловістю, сільським господарством чи цифровими рішеннями.

Громада, використовуючи картку програми, одразу бачить, чи відповідає її проєкт фокусу програми, які типи інвестицій допускаються, чи є географічні обмеження, чи потрібні транскордонні партнери та якого масштабу проєкти зазвичай підтримуються.

Важливо! Значна частина грантових інструментів працює за принципом співфінансування: донор покриває основну частину вартості проєкту, а решта має бути забезпечена з місцевого бюджету або за рахунок кредитних ресурсів.

Про зелене фінансуванняПрограмиFAQПартнери

Eng

Назва програми
Енергодім

Джерело фінансування
Фонд енергоефективності

Тип фінансування
Грант

Валюта фінансування
UAH

Сума фінансування, грн
До 15 млн грн

Власний внесок, %
Від 10 %

Кінцевий термін дії програми
31.12.2025

Інші умови (додаткові комісії, страхування тощо)
Загальна сума фінансування: Пакет А - до 5 млн грн, Пакет Б - до 15 млн грн
Мінімальний власний внесок: Пакет А - від 20%, Пакет Б - від 10%
Строк фінансування: Пакет А 6+3 міс, Пакет Б 9+6 міс

Цільова аудиторія
ОСББ/ЖБК

Джерело: [Картка програми "Енергодім" на Зеленій платформі](#)

На Платформі це відображено в полях, які вказують орієнтовний розмір фінансування, вимоги до власного внеску, строк реалізації та дедлайни подачі. Таким чином, громада може не лише побачити «є грант чи немає», а й оцінити, чи зможе вона зібрати необхідну частку співфінансування, чи є достатній запас часу для ухвалення рішень і підготовки якісної заявки.

У багатьох програмах передбачені також компоненти технічної допомоги, зокрема підтримки у підготовці техніко-економічних обґрунтувань, енергетичних аудитів, бізнес-планів, що особливо важливо для громад із обмеженими людськими чи фінансовими ресурсами.

2) Пільгове кредитування

На Платформі представлено близько 20 програм кредитування, переважно через програми українських банків, у яких прямо виділено комунальний або державний сектор як одна з цільових груп.

Зокрема, як спеціальні продукти «кредитування міських рад» чи «кредитування муніципалітетів», так і ширші лінії, спільними бенефіціарами яких є бізнес, ОСББ та комунальні підприємства. Більшість з цих продуктів ґрунтуються на ресурсах і програмах ЄБРР, ЄІБ, KfW, ОеЕВ та інших МФО, що дозволяє пропонувати громадам довші строки кредитування, нижчі від ринкових процентні ставки, можливі відстрочки погашення основної суми боргу та інші інструменти пом'якшення фінансового навантаження.

Тематично такі програми зазвичай орієнтовані на модернізацію систем теплопостачання, енергоефективність будівель, оновлення громадського транспорту, розвиток локальної відновлюваної генерації та іншу сталу інфраструктуру.

У картках програм на Зеленій платформі відображаються ключові параметри кожної з програм, зокрема:

- валюта фінансування;
- орієнтовний діапазон суми кредиту;
- мінімальний власний внесок;
- максимальний строк фінансування;
- діапазон можливої процентної ставки;
- базові вимоги до позичальника;
- інші критерії відповідності програмі.

Про зелене фінансування

Програми

FAQ

Партнери

Eng

102 програм

×

Скинути

Сортувати

▼

Власний внесок, % 99

▼

Джерело фінансування 101

▼

Регіон 102

▼

Сектор економіки 102

▼

Сума фінансування, грн 101

▼

Тип фінансування 102

▲

Пошук

Q

☐ Грант 21

☐ Інвестиції в капітал 2

☐ Інше (факторинг, ЕСКО і тд.) 9

☒ Кредит 74

☒ Кредитна лінія 36

☐ Лізинг 4

Цільова аудиторія 102

▲

Пошук

Q

☐ Великий (корпоративний) бізнес 43

☐ Інше 10

☒ Комунальний чи державний сектор 22

☐ Малий бізнес 71

☐ Мікро бізнес 50

☒ ОСББ/ЖБК 17

☐ Середній бізнес 70

☐ Стартап 11

Цільове призначення 102

▼

МАЙБУТНЄ МАЄ СЕНС

Назва програми

Доступні кредити 5-7-9%

Джерело фінансування

Сенс Банк

Тип фінансування

Кредит

Сума фінансування, грн

До 150 млн грн

Власний внесок, %

Від 30 %

Цільова аудиторія

ОСББ/ЖБК

+3

Цільове призначення

Придбання обладнання/основних засобів

+5

Детальніше

Назва програми

Кредитування від Фонду декарбонізації України

Джерело фінансування

Фонд декарбонізації

Тип фінансування

Кредит

+3

Сума фінансування, грн

Від 0.12 млн грн До 90 млн грн

Власний внесок, %

Від 15 %

Цільова аудиторія

ОСББ/ЖБК

+6

Цільове призначення

Придбання обладнання/основних засобів

+3

Детальніше

Назва програми

Кредит на придбання основних засобів для клієнтів МСБ

Джерело фінансування

УКРГАЗБАНК

Тип фінансування

Кредит

+1

Сума фінансування, грн

До 80 млн грн

Власний внесок, %

Від 20 %

Цільова аудиторія

Комунальний чи державний сектор

+3

Цільове призначення

Придбання обладнання/основних засобів

+1

Детальніше

Назва програми

Енергонезалежність бізнесу

Джерело фінансування

Ощадбанк

Тип фінансування

Кредит

-

Сума фінансування, грн

-

Власний внесок, %

Від 0 %

Цільова аудиторія

ОСББ/ЖБК

+4

Цільове призначення

Придбання обладнання/основних засобів

+1

Детальніше

Назва програми

Додай енергії своєму бізнесу

Джерело фінансування

Банк Львів

Тип фінансування

Кредит

+1

Сума фінансування, грн

До 25 млн грн

Власний внесок, %

Від 10 %

Цільова аудиторія

ОСББ/ЖБК

+5

Цільове призначення

Придбання обладнання/основних засобів

+3

Детальніше

Назва програми

Програма фінансування ОСББ та ЖБК «ГРИНДІМ»

Джерело фінансування

MTB Банк

Тип фінансування

Кредит

Сума фінансування, грн

До 3 млн грн

Власний внесок, %

Від 0 %

Цільова аудиторія

ОСББ/ЖБК

+1

Цільове призначення

Модернізація обладнання/будівель

+1

Детальніше

Джерело: [Каталог кредитних програм для громад на Зеленій платформі](#)

Окремо варто відзначити, що пільгові кредитні програми на Платформі часто є мультисекторальними: один і той самий продукт може фінансувати енергетику, промисловість, аграрний сектор, інновації, транспорт, інфраструктуру, а також інші напрямки сталого розвитку. Для громади це можливість використати фінансування як для модернізації котельні чи тепломереж, так і для закупівлі енергоефективного громадського транспорту, реконструкції освітніх закладів, модернізації систем водопостачання чи впровадження цифрових рішень управління інфраструктурою.

9

Завдяки тому, що на Зеленій платформі всі програми описані за єдиною логікою, представник громади може бачити, які саме види інвестицій допустимі, чи потрібна додаткова експертиза з боку банку або МФО, чи є можливість комбінувати кредит із грантом або гарантійним інструментом.

3) Спеціальні механізми

На Платформі також представлено інші можливості зеленого фінансування, що виходять за межі класичних грантів і кредитів, зокрема енергосервісні рішення (ESCO), коли інвестор чи підрядник фінансує заходи з енергоефективності в будівлях або інфраструктурі громади, а повернення інвестицій відбувається за рахунок досягнутої економії енергоносіїв.

Крім того, наявні програми співфінансування від спеціалізованих фондів, які можуть надавати кредити, лізинг, гарантії або комбіновані продукти з елементами грантової підтримки. Вони часто працюють як «надбудова» над банківськими продуктами. Так, фонд компенсує частину процентної ставки, надає гарантію, бере на себе частину кредитного ризику або фінансує консультаційні послуги для громади.

Таким чином, структура каталогу на Зеленій платформі працює для громади як інструмент попереднього відбору й конструювання фінансової «архітектури» проекту. Муніципалітет може, наприклад, спочатку відібрати всі програми, де цільовою аудиторією є комунальний сектор і дозволяється фінансування інфраструктури та енергетики, далі обмежити пошук за діапазоном суми фінансування або необхідного власного внеску, а вже потім більш детально вивчати умови окремих грантових, кредитних або спеціальних механізмів. У результаті громада отримує не просто перелік розрізнених можливостей, а логічно структуровану мапу інструментів, із якої можна свідомо обирати, чим краще закривати потреби конкретного проекту – грантом, кредитом, енергосервісом чи їх комбінацією. Це суттєво підвищує шанси не лише знайти джерело зеленого фінансування, а й зробити його інтегрованою частиною довгострокової стратегії відновлення та розвитку громади.

3. Як знайти програми фінансування на Зеленій платформі: покроковий гайд

Крок 1. Визначення потреби та формування проєктної ідеї

Перед пошуком програм фінансування на Зеленій платформі громада має чітко сформулювати свою потребу та окреслити рамки майбутнього проєкту. Опис проблеми може включати, для прикладу: зношення мереж, високі енерговтрати, застаріле обладнання, зростання витрат на комунальні послуги, низька енергоефективність і тд.

В свою чергу, важливим є також формування чіткої цілі, яка пояснить, що саме має змінитися. У результаті, громада має визначити очікуваний ефект (енергозаощадження, підвищення надійності енергосистеми, модернізація інфраструктури і тд.) та орієнтовний бюджет, включно з можливістю забезпечити співфінансування.

Результатом цього етапу буде короткий проєктний профіль, який дозволить зрозуміти, який тип підтримки потрібен громаді.

Крок 2. Пошук програм фінансування на Зеленій платформі

Після визначення потреб та формування проєктної ідеї громада переходить до пошуку можливостей на Зеленій платформі через [каталог програм](#). **Користувачам пропонується система фільтрів**, яка дозволяє звузити вибір до найбільш релевантних інструментів.

Першим кроком громада визначає **сектор економіки**, до якого належить її проєкт: енергетика, транспорт, інфраструктура, промисловість, аграрний сектор, інновації чи торгівля. Далі можна обрати **тип фінансування** під проєкт: грант, кредит, кредитна лінія, інвестиції в капітал, лізинг чи інші фінансові інструменти (факторинг, ЕСКО тощо). Важливим параметром фільтрування є **цільова аудиторія**, адже окремі програми спрямовані виключно на комунальний або державний сектор, а інші – на ОСББ і житлові кооперативи. Платформа також дозволяє уточнити **цільове призначення** проєкту: модернізація обладнання або будівель, підвищення енергоефективності, придбання техніки й основних засобів, інноваційний розвиток чи поповнення обігових коштів. За потреби громада може додатково вказати **бажану суму фінансування, власний внесок та регіон**, що допомагає ще точніше звузити пошук.

Водночас, Платформа пропонує функцію [індивідуального підбору програм](#), щоб не налаштовувати фільтри самостійно. Скориставшись даною функцією, користувач може заповнити коротку форму про свій проєкт, і система автоматично сформує перелік інструментів, що найкраще відповідають зазначеним параметрам.

Крок 3. Ознайомлення з умовами обраної програми через картку

Після відбору релевантних можливостей громаді варто уважно проаналізувати картку кожної програми, щоб визначити, чи потенційно відповідає її проєкт вимогам донора. Насамперед варто перевірити, **хто може подаватися**, чи входить громада, комунальне підприємство або бюджетна установа до кола допустимих бенефіціарів, адже багато програм виключають окремі типи заявників.

Далі громаді варто оцінити **фінансові параметри**, не лише доступну мінімальну чи максимальну суму підтримки, а й частку витрат, яку покриває донор, умови співфінансування та допустимі категорії витрат. На цьому етапі варто зіставити умови програми з власними бюджетними можливостями та наявністю ресурсу для співфінансування. Якщо громада розуміє, що не зможе покрити власний внесок або знайти співфінансування це може бути сигналом до розгляду інших програм.

Наступний важливий блок цього кроку – **технічні вимоги до проекту**. Частина програм фінансування вимагає наявності енергоаудиту, техніко-економічного обґрунтування, проектно-кошторисної документації, бізнес-плану або підтвердження очікуваного енергетичного чи екологічного ефекту. Інші програми допускають подачу на ранній стадії, але очікують підготовки технічних документів вже після попереднього відбору. Тому, важливо оцінити, чи є такі документи у громади, чи потрібні додаткові кошти й час на їх розроблення.

Окрему увагу слід звернути на **строки реалізації, дедлайни та етапність процедури**. Деякі програми мають короткі терміни подачі, інші працюють у форматі rolling basis, але вимагають довгих термінів підготовки. Так само важливо перевірити тривалість проекту, чи підходить програма для запланованих робіт, особливо коли йдеться про інфраструктурні проекти або закупівлі з тривалими процедурами.

Крім того, у картці кожної програми на Зеленій платформі міститься **посилання на програму у публічному доступі**, що дозволяє громадам звернутися за додатковими роз'ясненнями та уточненням умов участі або вимог до подання проектів.

Таким чином, даний крок дозволяє громаді не просто подивитися, чи «підходить програма», а реально оцінити власні можливості, зокрема фінансові, управлінські, технічні та часові. Детальне та грамотне ознайомлення з умовами програми – це половина успіху якісної заявки.

Крок 4. Підготовка документів і подання заявки

Коли громада визначилася з оптимальною програмою, наступним кроком стає підготовка заявки. На цьому етапі важливо не лише зібрати потрібні документи, а й правильно оформити їх відповідно до вимог донора чи фінансової установи.

Першим кроком зазвичай є підготовка **короткого опису проекту**, який чітко формулює проблему, цілі, очікувані результати та вплив.

Наступним, варто готувати **технічні документи**, які підтверджують готовність проекту. Це може бути енергоаудит, техніко-економічне обґрунтування, проектно-кошторисна документація, бізнес-план або технічний опис рішення. Для окремих програм достатньо мати попередні розрахунки, а детальні документи можна підготувати вже після попереднього відбору – це потрібно враховувати і уважно перевіряти у детальних умовах програм.

Далі формується **попередній бюджет** із розподілом витрат за категоріями та обґрунтуванням ключових статей. Для багатьох програм важливо показати не лише загальну суму, а й логіку фінансування: які витрати покриває донор, а які – громада. Якщо програма передбачає співфінансування, громада має підготувати підтвердження власного внеску, що може бути рішенням ради, гарантійний лист або інший документ, що підтверджує готовність профінансувати частину проекту.

Далі громада має уважно перевірити **формальні вимоги та структуру заявки**. Багато заявок мають встановлений формат, обмеження за обсягом тексту, вимоги до фінансових таблиць або додатків. Невідповідність формату є поширеною причиною відхилення проєктів, тому важливо суворо дотримуватися інструкцій.

На завершальному етапі громада формує повний пакет документів і подає його в один із доступних способів, що передбачено окремою програмою: через онлайн-форму, електронну систему або офіційний e-mail програми. Важливо також врахувати часові обмеження, подача за день до дедлайну створює ризики технічних збоїв або помилок у документах.

4. Типові вимоги програм для громад на Зеленій платформі

Попри велику різноманітність джерел фінансування та інструментів (гранти, кредити, кредитні лінії, міжнародні програми), більшість програм для громад, а саме для ОСББ/ЖБК, комунального чи державного сектору на Зеленій платформі мають схожі базові вимоги. Вони стосуються юридичного статусу заявника, географії розташування проєкту, проєктної готовності, фінансової спроможності заявника та відповідності тематиці підтримки.

По-перше, майже всі програми **вимагають від заявника чіткого юридичного статусу та організаційної спроможності**: громада, комунальне підприємство чи ОСББ мають бути зареєстровані відповідно до законодавства, мати підтверджений досвід роботи, не перебувати у стані банкрутства чи ліквідації, не мати суттєвих боргів, судових спорів або негативної кредитної історії. Для муніципалітетів і ОСББ додатково важливою є фінансова дисципліна: виконання бюджету, належна збираність платежів, наявність бюджету для розвитку.

По-друге, значна частина програм встановлює **географічні обмеження**. Міжнародні інструменти (Interreg, Дунайський регіон, Horizon Europe) орієнтуються на визначені регіони, макрорегіони або зони TEN-T, тоді як українські гранти та кредити виключають тимчасово окуповані території та райони активних бойових дій. Окремі ініціативи додатково обмежують мінімальну відстань від фронту, а також висувають технічні вимоги до будівель (стан даху, можливість розміщення обладнання і тд).

По-третє, більшість програм очікує певного рівня **проєктної готовності**: наявність опису проєкту, технічної документації (енергоаудити, технічні звіти, акти обстеження), даних про споживання енергоресурсів та ухвалених рішень органів місцевого самоврядування чи загальних зборів ОСББ про участь у програмі. Для міжнародних проєктів ключовими є також партнерства, зокрема консорціум із кількох організацій з різних країн, участь операторів мереж, технічних постачальників або енергетичних спільнот.

Фінансові умови програм коливаються від повного грантового покриття до вимоги власного внеску (зазвичай 10-20% для енергоефективності та інфраструктури, іноді – 0% для відновлення пошкоджених об'єктів або підтримки енергетичних спільнот). Кредитні інструменти додатково оцінюють здатність громади обслуговувати борг, а також можуть передбачати комісії, страхування та обмеження щодо цільового використання коштів.

Окремий блок вимог стосується **змісту та тематики проєкту**. Програми зазвичай підтримують заходи з підвищення енергоефективності будівель, модернізації обладнання й мереж, встановлення ВДЕ та систем накопичення, розвитку інфраструктури для альтернативного палива, відновлення пошкоджених об'єктів, впровадження «розумних» рішень та енергетичних спільнот. Часто встановлюються конкретні технічні параметри (мінімальні потужності, вимоги до якості обладнання, строк експлуатації не менше 5 років).

Нарешті, спільним для більшості програм є **вимоги прозорості та дотримання стандартів**, а саме відсутність корупційних та санкційних ризиків, виконання податкових зобов'язань, дотримання екологічних та соціальних стандартів, готовність до моніторингу й звітності.

Таким чином, громади, які можуть підтвердити свій юридичний статус, фінансову дисципліну, технічну готовність і чітку логіку проєкту, мають всі шанси успішно скористатися можливостями, представленими на Зеленій платформі.

5. Практичні поради громадам щодо підготовки та залучення зеленого фінансування

Ефективне залучення грантів, кредитів і технічної допомоги вимагає від громад не лише знання інструментів фінансування, але й здатності діяти системно, стратегічно і швидко. Тож нижче представлено кілька практичних порад, які стануть у нагоді при пошуку програм зеленого фінансування та допоможуть сформувати сталий підхід до проєктного менеджменту.

ПОРАДА №1.

Формуйте портфель кількох проєктів, а не шукайте одну програму «під один проєкт».

Одна з найпоширеніших помилок громад – формувати проєкт лише тоді, коли з'являється новий грант, кредит чи інша програма фінансування. Такий підхід може призвести до втрати часу і можливостей. Значно ефективніше мати портфель із декількох проєктних ідей, які відповідають довгостроковим потребам громади: енергоефективність будівель, модернізація мереж, розподілена генерація, оновлення транспорту, модернізація систем тепло- чи водопостачання тощо.

ПОРАДА №2.

Регулярно оновлюйте технічну та проєктну документацію.

Загалом програми фінансування вимагають, щоб енергоаудит, техніко-економічне обґрунтування, кошторис чи інші технічні документи були [актуальними](#) та відображали реальні ціни, стан інфраструктури й очікуваний ефект. Тому громадам важливо періодично переглядати наявні документи та оновлювати їх у разі зміни умов, вартості робіт чи підходів донорів.

ПОРАДА №3.

Перевіряйте Зелену платформу щотижня.

Ринок зеленого фінансування динамічний. МФО та банки відкривають нові кредитні лінії, донори запускають грантові конкурси, державні інституції оновлюють умови підтримки. Зелена платформа агрегує всі зміни, тому регулярний моніторинг дозволить вчасно виявити появу нових програм.

ПОРАДА №4.

Будуйте комунікацію з донорами, МФО та банками завчасно.

Ефективна комунікація може стати вирішальним фактором у виборі фінансування. МФО та донори часто готові надати попередню консультацію, підтвердити релевантність ідеї або порадити, як краще структурувати проєкт. Програми відхиляють заявки не лише через брак якості, а й через невідповідність базовим технічним параметрам, які можна уточнити заздалегідь і уникнути невідповідності.

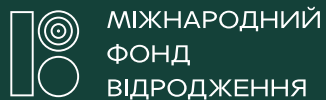

ПОРАДА №5.

Уникайте типових помилок при подачі проєкту.

Під час подачі заявок громади можуть стикатись з повторюваними помилками, які знижують шанси на успіх, зокрема неповний пакет документів, які вимагає донор. Подання проєкту в останній день дедлайну теж створює ризики технічних збоїв та неуважності. Щоб уникнути цього, громадам варто запровадити внутрішній чеклист¹ і систему подвійної перевірки заявки, що дозволить мінімізувати формальні помилки та підвищити якість подачі.

¹ В аналітичному документі [«Доступ МСБ до зеленого фінансування: можливості та кроки»](#) наведено приклад чеклиста для МСБ.

Створення матеріалу стало можливим за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» у межах проекту «Дослідження та адвокація можливостей для «зеленого» відродження України»

Відповідальність за зміст цього документа несе ГО «ДІКСІ ГРУП» і за жодних обставин зміст не може вважатися таким, що відображає позицію Міжнародного фонду «Відродження».